

Sygn. akt II CZ 38/07

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Irena Gromska-Szuster
del. SSA Marta Romańska

w sprawie z wniosku A. Ci. i D. C.
przy uczestnictwie O. G. i Wojskowej Agencji Mieszkaniowej
o zniesienie współwłasności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 czerwca 2007 r.,
zażalenia wnioskodawców
oraz uczestniczki postępowania O. G.
na postanowienie Sądu Okręgowego w S.
z dnia 31 stycznia 2007 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 31 stycznia 2007 r. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawców A. C. i D. C. oraz uczestniczki O. G. na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 29 czerwca 2006 r. W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z treścią art. 519¹ § 1 i 4 pkt 4 k.p.c. od wydanego przez Sąd II instancji postanowienia co do istoty sprawy w przedmiocie zniesienia współwłasności skarga kasacyjna przysługuje, chyba że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150 000 zł. Wobec tego, że w niniejszej sprawie pełnomocnik skarżących określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 50 000 zł Sąd Okręgowy uznał skargę za niedopuszczalną i na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżący podnieśli, że podana kwota 50.000 zł została naniesiona omyłkowo poprzez pominięcie „1” i faktyczną kwotą wartości przedmiotu zaskarżenia jest kwota 150.000 zł. Nie negując faktu, że kwota 50.000 zł stanowiła wartość przedmiotu sporu określoną przez wnioskodawców we wniosku, skarżący podnieśli, że w wypadku kwestionowania samej zasady zniesienia współwłasności, wartością przedmiotu zaskarżenia może być wartość przedmiotu działu. W dalszej części uzasadnienia wskazali, że skoro przedmiotem działu jest nieruchomości gruntowa o powierzchni 1.669 m² o wartości 144,49 zł za 1 m², to przy udziale wnioskodawców i uczestniczki w 6641/10000 wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 66% wartości przedmiotu sporu czyli 150.000 zł. Na poparcie powyższej argumentacji skarżący przytoczyli treść orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2003 r., w sprawie III CZ 147/2002 w myśl którego o wartości przedmiotu zaskarżenia kasacją w sprawach dotyczących zniesienia współwłasności i działu spadku przesądza wartość wydzielonej części spadkowej nieruchomości, której przyznania domaga się skarżący, a nie wartość jego udziału w majątku będącym przedmiotem podziału.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 126¹ § 1 k.p.c. w każdym piśmie procesowym należy podać wartość przedmiotu sporu lub wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka odwoławczego, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego określają sposoby obliczania wartości przedmiotu sporu w sprawach majątkowych (art. 19 – 24 k.p.c.), jak również określają wzajemne relacje pomiędzy wartością przedmiotu sporu, a wartością przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym i wartością przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym. I tak zgodnie z art. 368 § 2 k.p.c. wskazana w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia może być oznaczona na kwotę wyższą od wartości przedmiotu sporu wskazanej w pozwie jedynie wtedy, gdy powód rozszerzył powództwo lub sąd orzekł ponad żądanie. Natomiast wartość przedmiotu zaskarżenia wskazana w skardze kasacyjnej może być wyższa od wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji tylko wtedy gdy w postępowaniu apelacyjnym nastąpiła przedmiotowa zmiana powództwa dopuszczalna w zakresie określonym przez art. 384 k.p.c. Z treści przytoczonych przepisów jednoznacznie wynika, że zasadą jest, iż wartość przedmiotu sporu wyznacza górną granicę wartości przedmiotu zaskarżenia, a odstępstwo od tej zasady możliwe jest wyłącznie w powyżej wskazanych przypadkach.

Zważyć jednak należy, że wskazane relacje między wartością przedmiotu sporu, a wartością przedmiotu zaskarżenia opierają się na założeniu prawidłowego ustalenia wartości przedmiotu sporu.

Zasada stabilizacji ustalonej w toku postępowaniu wartości przedmiotu sporu doznaje ograniczenia w postępowaniu kasacyjnym na skutek obowiązku badania zarówno przez Sąd II instancji jak i Sąd Najwyższy warunków dopuszczalności skargi kasacyjnej (art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.). Jednym z ustawowych warunków dopuszczalności skargi kasacyjnej jest wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 oraz art. 519¹ § 2 i 4 pkt 4 k.p.c.), która w sprawach o zniesienie współwłasności nie może być niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. Fakt błędnego wskazania przez pełnomocnika uczestnika wartości przedmiotu sporu, a w konsekwencji i zaskarżenia nie jest dla Sądu wiążący bowiem badanie przesłanek dopuszczalności skargi kasacyjnej następuje z urzędu.

Z postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 7 grudnia 2005 r. jednoznacznie wynika, że wartość 1 m² nieruchomości gruntowej, bez jej części składowych, stanowiącej przedmiot postępowania działowego wynosi 144,49 zł co przy powierzchni tej nieruchomości wynoszącej 1669 m² pozwala na przyjęcie, że wartość całej nieruchomości znacznie przenosi kwotę stu pięćdziesięciu tysięcy złotych, stanowiącą granicę dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej w tego typu sprawach. W tym względzie w wewnętrznej sprzeczności pozostaje stanowisko Sądu drugiej instancji, który w uzasadnieniu postanowienia z dnia 29 czerwca 2006 r. nie kwestionuje ustaleń Sądu I instancji pozwalających na prawidłowe ustalenie wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia), a następnie postanowieniem z dnia 31 stycznia 2007 r. odrzuca skargę kasacyjną wskazując, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 50 000 zł. Dodać należy, że zarówno wnioskodawcy jak i uczestniczka O. G. zaskarżyli w całości postanowienie Sądu Okręgowego. Tak bowiem należy rozumieć zaskarżenie orzeczenia odmawiającego co do zasady zniesienia współwłasności (por. postanowienia SN z dnia 5 kwietnia 2002 II CZ 25/02 lex 54494, z dnia 21 stycznia 2003 r. III CZ 153/02, OSNC 2004/4/60)

Sąd Najwyższy mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c. orzekł jak w sentencji.